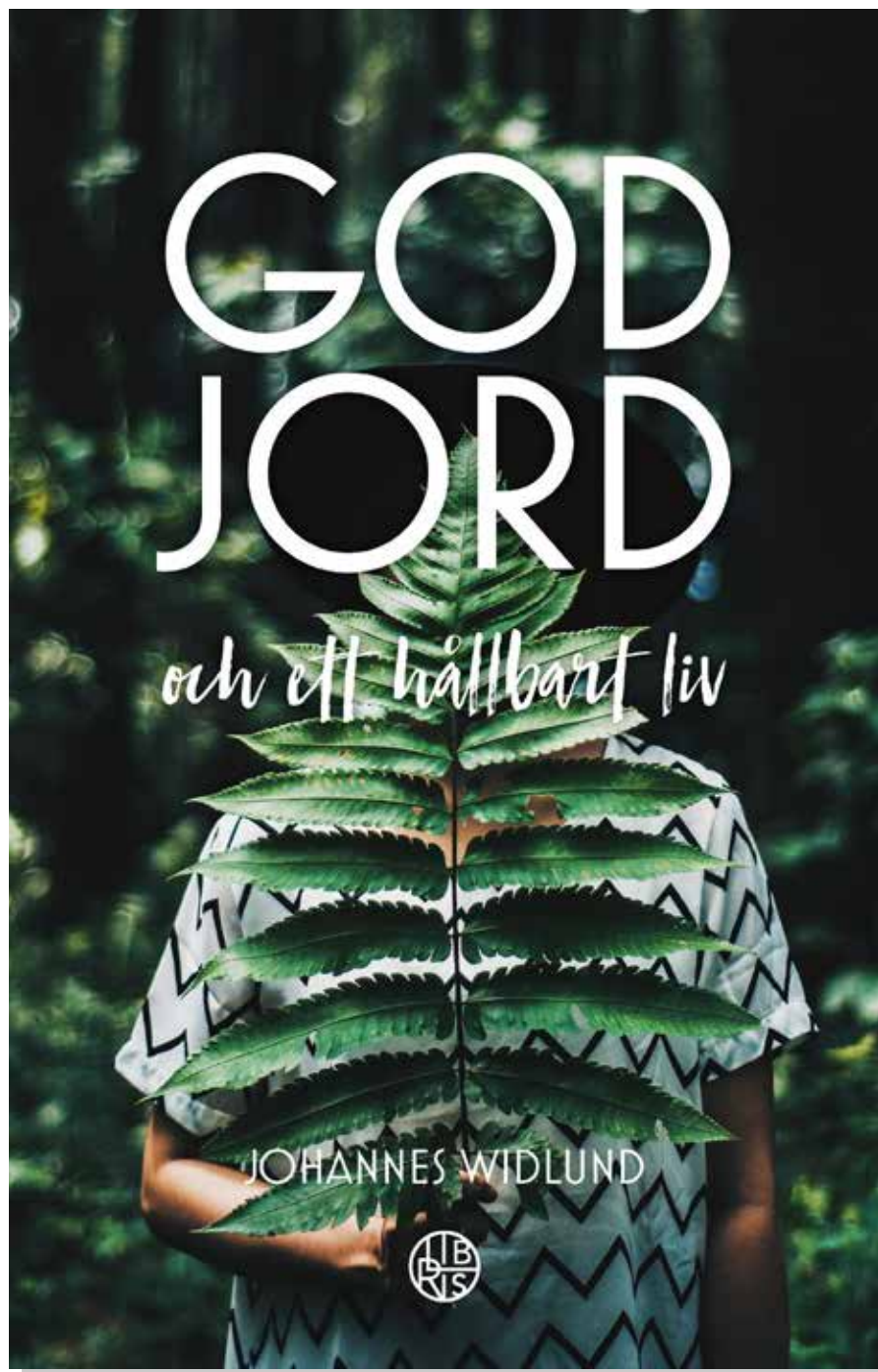

Studieguide

God Jord – och ett hållbart liv

Studieguide

God Jord – och ett hållbart liv

Varför, vad och hur. Det är de tre huvudsakliga frågorna jag har försökt besvara med den här boken. Varför ska vi bry oss? Vad säger egentligen Bibeln om miljöfrågorna, och vad säger forskningen? Hur kan vi bidra till positiv förändring, som privatpersoner, som kyrkor och som en världsvid folkrörelse?

Den här studieguiden är tänkt att hjälpa dig att fördjupa läsningen av boken, men också hjälpa dig att göra handling av budskapet. Se det som en del studiematerial och en del handlingsplan. Självklart är ni alltid fria att hoppa över frågor och handlingsförslag, använd guiden på det sätt som passar er.

Ett av bokens centrala budskap är att vi behöver varandra i efterföljelsen och omställningen. Ta chansen att se vad studiecirkelns gemenskap och samlade klokskap kan göra med dig och ditt liv, och hur den kan bidra i arbetet för en blomstrande skapelse.

Tillsammans för en god jord!

God läsning!

Förslag på samtalsmodell och upplägg

En inledande runda – cirka 20 min

I en inledande runda kan var och en prova sina tankar och få möjlighet att berätta vad som rör sig i tanke eller känsla just nu. Det kan vara en fundering utifrån det du läst eller på annat sätt tagit del av inför samlingen. Det kan också vara reflektioner över en händelse som anknyter till ert tema för bokcirkeln.

Gemensamt samtal – cirka 60 min

Ett gemensamt samtal utifrån boken och samtalsfrågorna. Var noga med att dela på talutrymmet och ta gemensamt ansvar för att alla kommer till tals.

Avslutande runda – cirka 10 min

Avsluta varje samling med en kort reflekterande runda där var och en har möjlighet att säga något kort om boksamtalet, till exempel:

- Det här bär jag med mig från vårt samtal idag...
- Nya tankar jag fått med mig...
- Jag skulle vilja samtala/veta/läsa mer om...

Ramar kring samtalet

Det kan vara bra att komma överens om ramar att förhålla sig till under samtalet. Det skapar tydlighet och trygghet. I första träffen pratar ni igenom vilka ramar ni vill ha i er grupp. Här exempel på några användbara ramar:

- Det personliga vi delar stannar i gruppen.
- Det är ok att prova tankar och att ändra sig.
- Jag har rätt att vara tyst.
- Alla talar i jagform.
- Alla hjälps åt alla hålla tidsramarna.
- Alla bidrar med sitt perspektiv och värdesätter att få ta del av andras.

Praktiska tips

Tänk på att inte vara för många i samtalsgruppen. En lämplig grupp är 3–9 personer, är ni fler kan ni dela in er i mindre grupper.

Ledaren i gruppen håller i samlingen, men är också deltagare i gruppen och delar med sig av sina tankar och erfarenheter. Gruppen kan också dela på ledaruppdraget och att ta ansvar för olika delar av samlingen. Var noga med att ge alla deltagare utrymme och värna om att allas erfarenheter och tankar tas tillvara.

Använd materialet precis som det passar just er och ert sammanhang. Välj och plocka bland frågorna men var noga med överenskommelser och samtalsramar.

Samtalsgruppen registreras som studiecirkel och sker i samverkan med Studieförbundet Bilda. På hemsidan www.bilda.nu/bokcirkel hittar du anmälan av studiecirkel.

Studiecirkeln kan läggas upp med hjälp av samtalsmodellen som presenteras ovan.

Som ledare i Bilda kan du få tips och stöd i din roll som ledare. Som en introduktion i att vara cirkelledare i Bilda ska du göra vår webbaserade grundkurs. Den tar ca 30 min. Kursen, och annan viktig information hittar du på www.bilda.nu/ledare – eller kontakta ditt närmaste Bildakontor.

Kapitel 1 – Gud som haver

”O store Gud, när jag den värld beskådar, som du har skapat med ditt allmakts ord. Hur där din visdom väver livets trådar, och alla väsen mättas vid ditt bord. Då brister själen ut i lovsångsljud. O store Gud, o store Gud!”

Boken tar avstamp i förundran, och Johannes berättar om en vandringsupplevelse där han blev djupt berörd, av Guds skapelse.

Har du varit med om någon liknande naturupplevelse som den Johannes beskrev, där du fyllts av förundran inför skapelsens skönhet eller komplexitet? Vad får dig att förundras över skapelsen? Gå en runda i cirkeln och dela!

Vad som driver oss, och hur vi ser på skapelsen och vårt uppdrag som kristna, är teman som löper genom hela boken.

Vad får du för känslor när frågor om naturen och dess mående kommer upp?

Fungerar det som en drivkraft för dig för att arbeta för en mer välmående jord, eller har de en annan effekt? Vilka känslor skulle du vilja vara rotad i i ditt engagemang för skapelsen?

Annorlunda formulerat, vad drivs du av idag när det kommer till skapelseförbättrande arbete? Vad skulle du vilja drivas av?

Känner du igen dig i beskrivningen av en ”förminskad Jesus” i våra kyrkor? Dela gärna era erfarenheter om hur det pratats om miljö/klimat i era kristna sammanhang.

Tillsammans som studiecirkel

Ni som är bekväma med det, be gärna Andreas Edströms ”Gud som haver” – version tillsammans som studiecirkel till avslutning på er samling.

Enskild uppgift tills nästa träff

Ta en stund och skriv ned vad du vill ska driva dig i arbetet för en godare jord. Varför vill/ska du engagera dig för en bättre värld?

Försök att hitta stunder och sätt att förundras över skapelsen i din vardag. Var extra uppmärksam på dina vardagsresor eller sätt dig ute i naturen och bara insup, hitta ett sätt som fungerar för dig!

Kapitel 2 – Guds ord om Guds jord

Det här kapitlet inleds med två berättelser om när Johannes gradvis fick gröna glasögon att se på Bibeln och livet med, och om Jacquelines plötsliga upplevelse av att få ett grönt hjärta.

Har du gjort en, eller upplever du att du är på en, liknande resa där du fått ”gröna glasögon” eller ett ”grönt hjärta”? Berätta om din ”gröna resa”!

Stora delar av det här kapitlet är en teologisk genomgång av vad Bibeln säger om skapelsen och hur det relaterar till livet som kristen.

Bland annat nämns dessa perspektiv:

- Gud såg att allt han skapat var ”mycket gott”
- Relations/shalom-perspektivet
- Guds förbund med allt skapat
- Skapelsens upprättelse – hoppet om himlen
- Avad/shamar – bruka/bevara
- Evangelium för hela skapelsen
- Så älskade Gud kosmos
- Människan som Guds avbild/representant

Var det någon särskild teologisk tanke eller del som grabbade tag i dig eller gav dig nya tankar från det här kapitlet?

”En blomstrande skapelse är en förutsättning för blomstrande människor” är ett budskap som också löper som en röd (grön?) tråd genom boken. Vad väcker det för tankar i dig?

Tillsammans som studiecirkel

Be bönen: ”Gud, tack för att du älskar och har en plan för hela din skapelse! Hjälp mig se dig genom det du skapat, och hjälp mig lämna avtryck som påminner om dig var jag än går och vad jag än gör.

Enskild uppgift tills nästa träff

Försök att göra saker som får ett eller flera av de teologiska perspektiven att fästa sig djupare i ditt liv tills nästa träff. Välj ett av de bibelställen som citeras i kapitlet och läs dem varje dag i minst en vecka, eller skriv böner på något av temana, måla en bild eller gör något annat konkret som påminner om sanningen/perspektivet du vill bära med dig.

Om du är aktiv i en församling – skicka ett meddelande till din pastor där du ber om att få höra en predikan på tema miljö/klimat/skapelse, kanske utifrån det perspektiv du särskilt fastnade för i boken (tips: gör det direkt, så slipper du komma ihåg att göra det!)

Kapitel 3 – Hur hamnade vi så snett?

Det här kapitlet återvänder till vissa teman som togs upp i det allra första inledande kapitlet. Vad är det som driver oss? Hur ser vi på vårt liv och lärjungaskap? Hur motiverar vi vårt skapelseengagemang?

Kan du se tecken i ditt liv, eller i din församling/samfund, på en utveckling kring dessa frågor? Tänker du annorlunda nu än du gjorde innan du började läsa den här boken?

Samma drivkrafter sliter sönder både skapelsen och våra själar, menar Johannes. ”Vi har blivit lurade, för den bästa konsumenten är den ständigt missnöjda, jagande, olyckliga. Ja, frågan är om inte förnöjsamheten och rofylldheten är konsumtionshetsens största fiende.”

Håller du med? Vilka fler känslor/drivkrafter än förnöjsamhet finns det som behövs för både ”själen och sälen” i samhället idag?

I boken listas ett antal olika diken (”Mendurå”, ”Jag är inte expert”, ”Hopplöshet”, ”I’m worth it”) som vi kan stöta på i vårt eget eller andras liv.

Vilket dike har du eller andra du känner svårast för att hålla sig ur? Hur kan vi hjälpa varandra upp ur dem?

Tillsammans som studiecirkel

Be bönen: ”Gud, låt mitt hjärta slå i takt med ditt. Låt mig se igenom samhällets försök att få mig att känna mig misslyckad, orolig och olycklig, och ge mig istället din frid, förnöjsamhet och förvandlande glädje. Hjälp mig göra din vilja Gud, och förlåt mig för när jag går min egen väg. Tack för att du alltid är nära, amen.”

Enskild uppgift tills nästa träff

Fundera på hur du kan lyfta dig själv ur det ”dike” som du själv lättast hamnar i, och gör en plan för hur du vill agera/tänka istället. Skriv ned dina tankar, så kommer de garanterat stanna med dig längre.

Kapitel 4 – Bygg inte hus på en sandig strand

Johannes inleder det här kapitlet genom att zooma in på energins roll i våra samhällen. Han beskriver själv exemplet med ”energislavar”, alltså cyklisterna som driver ett hushåll, som en ögonöppnande upplevelse.

Vad får du för tankar om experimentet med cyklisterna i synnerhet, och energiavsnittet i allmänhet?

”En välmående och blomstrande natur är en okompromissbar förutsättning för långsiktigt välmående människor” står det på sidan 94. Det är ett budskap som återkommer genom hela boken.

Har den insikten landat i ditt liv? Vad tror du krävs för att fler människor och församlingar ska på djupet förstå det?

“I used to think the top environmental problems were biodiversity loss, ecosystem collapse and climate change. I thought that with 30 years of good science we could address those problems, but I was wrong. The top environmental problems are selfishness, greed and apathy, and to deal with those we need a spiritual and cultural transformation. And we scientists don't know how to do that.”

Vad tänker du när du läser det citatet?

Johannes använder en rad liknelser för att förklara och exemplifiera de utmaningar vi står inför. Bland annat växthusgaser som en stickad filt runt jorden, att vi hugger av den gren vi sitter på/dödar trädet, ett löpande band av resurser, Kate Raworths munk med sitt sociala golv och ekologiska tak osv.

Var det någon särskild liknelse som fastnade hos dig? Varför? Har du andra liknelser/pedagogiska grepp för att förklara de utmaningar och lösningar vi står inför?

Tillsammans som studiecirkel

Be bönen: ”Hjälp oss förstå mer om din skapelse, Gud. Lär oss vår plats i skapelseväven, och hjälp oss vara modiga i att se hur naturen mår. Ge oss också förmågan att lyfta blicken till det hopp du kallat oss till, om en upprättad skapelse. Förlåt oss våra synder, och forma om våra hjärtan så att själviskheten, girigheten och apatin försvinner från våra liv. Amen.”

Enskild uppgift tills nästa träff

I det här kapitlet dedikeras en del åt den bibliska sabbatstanken och vikten av vila och långsamhet. Bland annat citeras Tomas Sjödins bok med titeln ”Det är mycket man inte måste”. Vad behöver du släppa för att hitta vilan i ditt liv? Vad behöver du göra regelbundet? Skulle det också få positiva konsekvenser för skapelsen? Fundera, skriv ned, och försök att implementera i ditt liv. Var modig! Kanske kallar Gud dig till en stor livsförändring.

Kapitel 5 – Konsten att leva annorlunda

Nu kommer vi äntligen in på frågan ”hur”! Hur kan vi göra skillnad som vanliga människor, privatpersoner och lärjungar. Även i detta kapitel betonas att ”varför” bör komma före ”hur”. Utan en stadig grund, ett brinnande varför, blir ”huret” oftast tungrott, tråkigt och kortsiktigt. Efter första kapitlet var den enskilda övningen att fundera kring vad du vill drivas av, gå gärna tillbaka och se vad du skrev/tänkte om det då, eller ta chansen och skriv ned några rader efter den här träffen.

Johannes nämner sex olika områden med stor miljöpåverkan som alla börjar på bokstaven B: Bilen, Bif-fen, Bostaden, Börsen, Babblandet och Bönen.

Finns det något särskilt B som du redan idag är duktig på och skulle kunna hjälpa andra med? Vilket tycker du är svårast?

Personlig eller politisk förändring – Johannes menar att det inte finns någon motsättning mellan dessa perspektiv, men att det personliga engagemang kan få mycket större effekt om vi kontinuerligt frågar oss: ”hur kan jag skapa ringar på vattnet med mitt engagemang?” och ”hur kan jag angripa de verkligt stora problemen på ett effektivt sätt?”.

Finns det någon miljöfråga som du lägger oproportionerligt stor vikt vid, på bekostnad av en annan större fråga eller en annan typ av engagemang?

Johannes skriver om börens väg, och om vikten av att lägga sitt engagemang i Guds händer och inte låta hela jordens bördor hamna på mina enskilda axlar, utan snarare bara fästa blicken på Jesus och göra det man kan där man är.

Hur hanterar du den ångest/sorg/skuld eller liknande som miljöfrågorna kan komma med?

Tillsammans som studiecirkel

Be bönen: ”Älskade Jesus, tack för att du har hela världen i din hand, och att du vill och kommer upp-rätta skapelsen tillsammans med oss. Hjälp mig att hitta balansen mellan helhjärtat engagemang, och insikten om att jag är en vanlig människa. Låt mig leva genom den helige Ande, med blicken fäst på dig, Jesus. Led mina steg, i det jag behöver släppa, och det jag behöver starta. Amen”

Verkar det finnas något ”B” eller något område där ni som studiecirkel skulle kunna göra något tillsam-mans som ger ringar på vattnet och påverkar fler? Hur skulle det kunna se ut?

Enskild uppgift tills nästa träff

Utifrån den första diskussionsfrågan för dagens träff: välj 2 B:n.

Ett B som du redan är duktig på, och försök att inspirera någon/några andra på det området, exempel-vis genom att skriva några tips på sociala medier, eller kontakta någon privat, eller dra ihop en träff på temat i kyrkan eller på jobbet.

Välj också ett andra B som du tycker är svårt och gör något för att ta steg där. Fråga någon du känner som kan hjälpa dig att bli lite hållbarare/bättre på det, läs en bok, kolla på en dokumentär, ställ en öppen fråga på sociala medier eller liknande.

Kapitel 6 – Tillsammans för en god jord

Tillsammans för en God Jord. Det är en mening som återkommer i boken, och de sista två kapitlen, sex och sju, har särskilt fokus på just ordet ”tillsammans”. Johannes menar att församlingen är den perfekta platsen för den förändring som samhället behöver se, och som Gud kallar oss till.

Var det något särskilt förslag på församlingsengagemang som inspirerade dig i det här kapitlet? Skulle det gå att införa eller genomföra i din församling, eller i någon annan grupp du finns med i?

Många gånger betonas att vi har olika färdigheter och förutsättningar att göra skillnad för skapelsen, beroende på ålder, utbildning, boendesituation och så vidare, och att det borde ses som något vackert och en styrka.

Vad gör det för skillnad för vårt engagemang om vi framförallt utgår från ett ”vi-perspektiv” snarare än ett ”jag-perspektiv”?

Tillsammans som studiecirkel

Be bönen: ”Tack Gud, för att vi aldrig är ensamma. Du finns alltid nära oss, och vi är en del av Guds stora familj. Hjälp oss att bära och bli burna, hjälp oss att stötta och bli stöttade, inspirera och inspireras. Tack för att vi tillsammans får sprida ditt glädjebudskap till hela skapelsen.”

Förra träffen hann ni förhoppningsvis tänka på en sak ni kunde göra tillsammans som grupp för en hållbarare värld. Om ni redan fick en idé, ta upp den igen, eller låt er inspireras av exemplen i det senaste kapitlet och tänk ut en plan för hur ni kan genomföra det. Tillsammans.

Enskild uppgift tills nästa träff

Sluta vara enskild!

Kapitel 7 – Världens största folkrörelse

I det här kapitlet betonar Johannes att vi är del av världens största folkrörelse, med ett oerhört långt CV när det kommer till att förändra världen till det bättre. Många gånger har kyrkan också stått i vägen för rättfärdig utveckling, men det är gott att få inspireras av de positiva exempel som finns.

Var det någon särskild rörelse, person eller aktion från det här kapitlet som inspirerade dig? Varför?

Vilken roll skulle du vilja att Kyrkan med stort K tog i samhället när det gäller miljö/klimat/hållbarhetskrisen (i Sverige och i världen)?

”If creation sings your praises so will I”, så går refrängen på en lovsång Johannes citerar i slutet av boken. Med tro, hopp och kärlek som drivkraft kan vi stämma in i skapelsekören och jubla.

Vad gör dig hoppfull, i klimatkrisens skugga?

Vad vill du särskilt bära med dig framöver från den här gemensamma läsningen av ”God Jord – och ett hållbart liv”?

Tillsammans som studiecirkel

Be bönen: ”Tack Herre för att du kommer för att råda över jorden. Tack för att vi tillsammans med skapelsen får sjunga lovsånger till dig, och alltmer förstå hur mycket du älskar allt du har skapat. Hjälp oss att älska som du. Hjälp oss på den väg vi ska vandra, till hela, hållbara, härliga liv, med dig i centrum. Amen”

En sista enskild uppgift

Fundera över vilket/vilka sammanhang du vill finnas med i för att ditt engagemang ska fortsätta att utvecklas och vara hälsosamt och hållbart. God Jord – kristna för miljö och rättvisa har lokalgrupper (både digitala och lokala), och det har många andra miljöorganisationer också. Finns det en grupp eller kan du starta en i din kyrka? Vad behöver du för att ”hänga i” och behålla glöd och glädje i ditt engagemang?

